

Nr 847

Av herrar Fälldin m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 114, angående samordning av underhållet av krigsmaktens telemateriel m. m.

(Lika lydande med motion nr 694 i Första kammaren)

Trots att såväl LO som arbetsmarknadsstyrelsen gett förord åt Östersund har departementschefen i proposition nr 114 föreslagit att den första teleunderhållsverkstaden byggs i Växjö. Motiveringen för denna lokalisering synes oss i många avseenden diskutabel.

Försvarets arbetsgrupp för teleunderhåll (FATU) redovisar hur stor ökningen av telemateriel kommer att bli under innevarande decennium. Materielvolymen — exklusive robotmaterielen — kommer att öka från ca 1 170 till 3 320 miljoner, alltså nära nog en tredubbling. Ännu kraftigare bedömes utvecklingen bli när det gäller robotmaterielen — en ökning från 60 till 1 600 miljoner kronor förutses. Någon reduktion av dessa siffror kan väntas med hänsyn till att de är fastställda med ÖB 62 som underlag. Underhållsvolymen uttryckt i erforderlig personal har av FATU uppskattats öka från 1 500 man 60/61 till mellan 4 000 och 5 000 man 69/70. Dessa tal avser då verksamheten vid såväl A- och B- som C-verkstäderna.

De s. k. C-verkstäderna, som i detta sammanhang främst är i fråga, skall enligt FATU vara utrustade för att utföra översyner, modifieringar samt kvalificerade reparationer av fredskaraktär. Enligt FATU kommer dessa uppgifter inte att komma till utförande i krig annat än om detta blir långvarigt, varför C-verkstäderna i ett krigsläge framför allt kommer att användas för att förstärka de mera framskjutna underhållsresurserna av kategori B.

Mot denna bakgrund har FATU föreslagit att teleunderhållet på C-nivå koncentreras till fyra centrala verkstäder varav tre föreslås lokaliserade till södra Sverige, nämligen Centrala flygverkstaden i Arboga, Karlskronavarvet och Växjö, och en till Norrland nämligen Östersund. Personalbehovet i dessa fyra centrala verkstäder har vid 60-talets slut angetts till 1 820 man. Därav skulle den föreslagna verkstaden i Östersund erbjuda sysselsättning för 100 man, alltså ca 5,5 %.

Departementschefen anför som en motivering för den föreslagna fördelningen av arbetsuppgifter och den därav följande lokaliseringen att syftet är att snabbt tillgodose behovet av underhåll för viss nyanskaffad materiel avsedd för södra Sverige, varvid han nämner luftförsvarsroboten Hawk,

kustrobotbatteri, fartygsbaserade robotsystem samt vissa komponenter i Strilsystemet. Departementschefen anför också att i nuvarande läge är behovet av centrala underhållsanstalter i Norrland ringa.

För att i någon mån kompensera Östersund — uppenbarligen ur allmänna lokaliseringpolitiska synpunkter och alltså inte med försvarssynpunkter som motivering — föreslår departementschefen att vissa objekt överföres till denna verkstad, vilket skulle innebära sysselsättning för ytterligare 40 à 50 man. En sådan åtgärd skulle medföra en betydande merkostnad för reparation av de aktuella objekten enligt departementschefens bedömning.

Vi finner det anmärkningsvärt att i detta sammanhang för Östersunds del diskuteras personalbehov för verkstäder på B-nivå. Flygvapnets sektorteleverkstad i Östersund och dess personalbehov ändrar ju på intet sätt relationerna i övrigt, då motsvarande behov i andra delar av landet inte har redovisats. Kvar står att endast något mer än 8 % av totalbehovet av teleunderhållspersonal i C-verkstäderna skulle vara placerade i Östersund, som dock är beläget mitt i Sverige.

Det kan enligt vår mening helt enkelt inte vara möjligt att den föreslagna lokaliseringen av de centrala verkstäderna svarar mot vapnets och materielens fördelning i geografiskt avseende. Underhållet gäller dock hela krigsmaktens telemateriel från den bärbara radioutrustningen över telefon- och radiolänkmaterielen samt radar till mer exklusiva enheter. Inte minst mot bakgrunden av den betydelse såväl försvarskommittén som departementschefen tillmätt ett starkt försvar i övre Norrland synes oss en central verkstad i Norrland ha hög prioritet. Framför allt borde såväl frakt- som resekostnader bli förhållandevis låga jämfört med vad de skulle bli vid en sydligare lokalisering.

I proposition nr 108 uttalar departementschefen:

Jag kan ansluta mig till kommitténs bedömning att det föreligger behov av en operativ målsättning för krigsmakten som underlag för planeringen. En sådan måste fastställas mot bakgrund bl. a. av det rådande militärpolitiska läget och en så långt möjligt realistisk bedömning av en angriparens sannolika insats mot oss. Om detta underlag förändras i det ena eller andra avseendet, vilket snabbt kan bli fallet, kan det bli nödvändigt att omarbeta gällande operativa målsättning. Med utnyttjande av modern teknik och metodik har ett förbättrat underlag framtagits för de ställningstaganden och bedömanden som nu görs. Men det är inte möjligt att nå fram till preciserade bestämmingar av den omfattning och karaktär anfall mot vårt land kan tänkas få. Själva underlaget för sådana beräkningar är i flera avseenden osäkert och utgör *bedömningar snarare än fakta*. (Kurs. av oss).

Vilka bedömningar som än ligger bakom den nu föreslagna lokaliseringen och avvägningen mellan de olika arbetsuppgifterna på C-nivå så får i detta sammanhang inte glömmas bort den sedan 1948 gällande mål-

sättningen för krigsmakten: »Krigsmakten i dess helhet bör vara så utbyggd att den förmår ge största möjliga eftertryck åt vårt folks vilja att bevara landets handlingsfrihet och avvisa varje kränkning av dess integritet. Försvarskrafterna böra, som försvarskommittén framhållit, utformas så att en angripare i det längsta hindras få fast fot på svensk mark och att ingen del av landet behöver uppgivas utan segt motstånd i olika former.»

Avgörande för vårt försvars styrka är det förtroende med vilket försvaret bärs upp landet över. Denna synpunkt synes oss väl förenlig med den inställning försvarskommittén gett uttryck åt: »Den allmänna målsättningen kräver att bevakning och försvar mot mindre företag skall kunna organiseras inom *landet i dess helhet*. (Kurs. av oss.) De rörligare stridskrafterna skall kunna koncentreras till de delar av landet som är mest hotade i det allmänna läget.»

Under hänvisning till det anförda hemställas,

att riksdagen vid sin behandling av propositionen nr 114 i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte som sin mening uttala, att den centrala televerkstaden i Östersund må byggas med förtur före byggnad eller utbyggnad av övriga i propositionen föreslagna centrala verkstäder i enlighet med vad i motionen har anförts.

Stockholm den 2 april 1963

Thorbjörn Fälldin

Erik Larsson

i Norderön

Harald Larsson

i Hedenäset

Jan-Ivan Nilsson

i Tvärälund